

Anita Zandbergen en Aliza Damsma,
onderzoekers Lectoraat Zorg en
Zingeving VIAA

"Zinnvolle Wachtijd verbetert toekomstperspectief jongeren"

Hetaantal jongeren op de wachtlijst is sinds
Coronatijd fors gestegen. Hoe kunnen we

ervoor zorgen dat die wachttijd zo goed
mogelijk wordt ingevuld en jongeren
perspectief behouden op hun toekomst?
Die vraag was de aanleiding voor
het onderzoek 'Zinnvolle Wachtijd'.
Een initiatief van het Lectoraat Zorg
en Zingeving van Hogeschool VIAA.
Centrum voor Levensvragen is één van de
samenwerkingspartners.

"De wachtlijst voor de jeugd GGZ, kan in sommige gevallen
wel oplopen tot een aantal jaar. Met alle gevolgen van
dien," stelt onderzoeker en projectleider Aliza Damsma van

het Lectoraat Zorg en Zingeving van VIAA. "Dit onderzoek
moet helder krijgen waar jongeren behoefte aan hebben in
die tussenliggende tijd. Op basis van de uitkomst willen we
zoveel mogelijk maatwerk interventies ontwikkelen, zodat
jongeren zicht blijven houden op een goede toekomst."

Grondlegger

"Jongeren die op een wachtlijst staan vanwege psychische
problemen, worstelen vaak met meerdere problemen.
Zingevingvragen horen daar ook bij," vult collega-
onderzoeker Anita Zandbergen aan.

"Denk aan problemen thuis, op school, schulden of een
verslaving. Zonder perspectief kan de situatie verslechteren
en zorgen voor bijvoorbeeld dakloosheid.

Het lectoraat Zorg en Zingeving van VIAA.

Van links naar rechts: Annemiek de Jonge, Anita Zandbergen, Bart Cusveller, Aliza Damsma, Hanna Klop, Joanne Lassche en Henk Stulp.

"Zinvolle Wachtijd verbetert toekomstperspectief jongeren" (vervolg)

De reguliere gezondheidszorg gaat nog wel eens voorbij aan het thema Zingeving, maar dit onderwerp is de grondlegger van alles in het leven. Daarom was het voor ons van groot belang dit onderzoek op te pakken met zorgpartners uit de eerste en tweede lijn, waaronder Centrum voor Levensvragen."

"Zorgverleners willen graag, maar soms staan regels en afspraken direct contact in de weg."

Startbijeenkomst

'Zinvolle Wachtijd' is gestart met enkele bijeenkomsten. Enkele alleen voor professionals, bedoeld voor kennismaking en verkenning. En een aantal alleen voor jongeren om recht te doen aan hun verhaal. Recent is er ook een gezamenlijke bijeenkomst geweest met professionals en jongeren om te beginnen aan het ontwerpen van die interventie.

Anita: "Er ontstonden mooie gesprekken. Jongeren gaven aan dat ze tijdens hun wachtijd een stuk informatievoorziening misten zoals een vragenlijst waarop ze hun zorgvraag konden aangeven of een mail van de zorgorganisatie met uitleg over het hulptraject.

Dat die behoefte leeft, was bij veel aanwezige professionals niet bekend. Alleen al door er op die manier over te praten,

ontstaat wederzijdse verbinding. Want het is lang niet altijd mogelijk om in te spelen op vragen van jongeren.

Zorgverleners willen graag, maar soms staan regels en afspraken direct contact in de weg. Door dit met elkaar te spreken, ontstaat er meer onderling begrip. Dat is al een belangrijke eerste stap." Aliza: "De uitkomsten nemen we mee naar de ontwerpfase.

We willen één interventie ontwerpen die maatwerk mogelijk maakt en alle al beschikbare interventies bundelt. Dit kan deels digitaal, maar zal ook bestaan uit persoonlijk contact. Bijvoorbeeld iemand die met de jongere zoekt naar zinvolle invulling met behulp van die digitale component."

Holistische visie

Anita: "De samenwerking met Centrum voor Levensvragen is in dit onderzoek voor ons heel belangrijk. Samen met de andere professionals die bij het onderzoek betrokken zijn, borgen ze de holistische visie. Daarin staat heel de mens centraal en dat is bij mentale problematiek zo belangrijk. Elke zorgspecialist behandelt een stukje. Samen vormen ze het grote geheel."

"Elke zorgspecialist behandelt een stukje. Samen vormen ze het grote geheel."

Kompas

Aliza: "Voor ons is het belangrijk dat we die behoefte aan zingeving scherp krijgen en verhalen gaan delen. Daar zit ook een financiële component aan.

Gesprekken met geestelijk verzorgers zijn nu nog alleen subsidiabel voor aanvragers boven de vijftig jaar of voor mensen in de palliatieve levensfase. Maar zingeving is het kompas waarop je vaart.

Daarom is het heel belangrijk dat geestelijke zorg subsidiabel wordt voor iedereen ongeacht leeftijd of gezondheidssituatie. Het feit dat ZonMw de inzet van Centrum voor Levensvragen in dit project mede-financiert, maakt wel duidelijk dat de overheid dit belang ook inziet."

"Jongeren die op een wachtlijst staan vanwege psychische problemen, worstelen vaak met meerdere problemen. Zingevingsvragen horen daar ook bij."

Verbinding

Het onderzoeksproject 'Zinvolle Wachtijd' loopt nog twee jaar. Natuurlijk wordt er gestreefd naar passende interventie(s), maar volgens Aliza is in dit onderzoek het proces minstens zo belangrijk als de uitkomst. "Het gaat ons erom zorgprofessionals met elkaar te verbinden, want de zorg is op dit moment nog te veel versnipperd en solistisch.

Terwijl die verbinding juist zo belangrijk is om gezamenlijke uitdagingen aan te gaan. Daarom is in dit onderzoek ook gekozen voor een leernetwerk. Dat biedt deelnemers de mogelijkheid om wederzijdse kennis te delen en interprofessionele samenwerking te bevorderen."

Stappen zetten

Anita: "Dit project is niet bedoeld om wachtlijst te verkorten. Daarvoor is de problematiek vaak te complex. Wel kan het zo zijn dat jongeren dankzij het aanbod stappen zetten in hun mentale herstel waardoor het daadwerkelijke zorgtraject korter wordt.

Als we dat kunnen realiseren, is dat een heel mooi bijeffect. Maar de verbinding die we nu al zien ontstaan, is sowieso al winst."